॥ओअथशतानंदकरणप्रारंभःश्रीसीतारामप्रसन्न॥

॥श्रीगणेशायनमः॥ अथशतानंदकृतमारंभः॥ नत्वानुरारेश्चरणारविंदं श्रीमान्
शतानंदइतिप्रसिद्धः॥ तांभास्वतीशिष्यहितार्थमाह शाकेविहीनेशशिपक्षरंध्रैः
१०२१॥१॥शाकेनवाद्रींदुकृशानुयुक्तः३१७९कल्पेधृतेस्वद्गणसंवृतः॥वियंनखोल्का
चनवेहीनः४२००शास्त्याब्दपिंडःकथितःसगव॥२॥शास्त्राब्दपिंडःखरसून्यदृ१००७
घ्नःरत्नाग्नियुक्तो३४९शतैः८००विहृतः॥लब्धंनगैः७शेषितमंगघ्नयुक्तःसू
र्यादिसंवत्सरपालकस्यात्॥३॥यःपालकःपूर्वनिहागतस्तुसगवचारोध्रुववासरः
स्यात्॥तस्मात्पुरस्ताद्गणिताद्दिनाराःतिथिःसतद्वत्कथितःसगव॥४॥शेषंहरेत्८००
भोज्यघृताग्गजाशा१०८लब्धंरनेरविदैकोध्रुवस्यात्॥सहस्र१०००निघ्नःखविधू
नितोधःखसिद्धि२४०भागोनभचक्रशेषः२७००॥५॥खपंचसंयुक्तदृशा१०घ्नशुद्धे
श्चंशष्टि८१भागाभ्यधिकःसशक्रः॥रुद्राहतो११वेद४युतस्त्रिवेद४३शेषः चतुःषष्टि
६४गुणोरसा३२हृतः॥६॥पृथक्खरवागास७००युगींदुकेंद्रशुध्यष्टभागोब्दनखां
श२०युक्तः॥केंद्राभव११द्यादिषुचंद्रनेत्रैश्चंद्रैः१२५लब्धोनितोमध्यविधुःध्रुवस्यात्
॥७॥भचक्रशेषेखवनवाऽ०सभागशैकेर्कसंक्रांतितिथिस्तुमेषे॥पातःशरघ्नोऽनग

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

२ लब्धांगरसाब्धि २६६हीनं ।।१३।। शताहतसाधः १०० खनवास १० नेत्रसूर्या
ष्टय १२२ जीवोद्धनखां २० शयुक्तः ।। खेषुस्वरघ्नो ७५० कृशगाग्नि ३५ युक्तः सितोऽयमाख्यं कुनृपे १६ शतघ्नात् १०० ।।१४।। खवेदनिघ्नोब्धिनखेषु
५१४ युक्तः शनिहृच्छ १० भासहितश्चशक्रैः १४ शास्त्वाब्धिरंगाकृणिताकुजोऽहः
खं ० रसाक्षी २० युकु १५ खेषु ५० वेदैः ४ ।। लब्धंक्रमेनाष्टशतैः ८०० कृतं
यच्चेष्टनत्या २५ ब्धि ४ शशांकशिष्टं ।।१५।। बीजसुगोभ्यंकरणेशनिशशि
ष्यायदेयंसुपरिपरिक्षिनाय ।। ।।इतिश्रीशतानंदविरचितंभास्वतीकरणेतिथि
क्रवाधिकारः ।। ।।त्रिंश ३० द्गुणामेषसुखार्कमासादिनैः समेताऋतुवासरघ्नाः
ध्रुवंदमेतंनग ७ भक्तशेषेवाराभवंत्यद्रुमखाधिनाथात् ।।१।। चंद्रा ० ग्नि २ वन्हि ३
युग ४ ऋतु ५ रसा ६ श्चा ७ तर्क ६ षट् ६ बाण ५ ऋतु ५ विषया ५ श्चयथाक्रमेण ।
मेषादिराशिषु खरामा ३० गुणेषु देयाभास्वत्यहर्गणइनांशकसंयुतः स्यात् ।।२।।
सूर्येश्वरघ्नास्तिथयाप्रदेयाः पृथक्शतासाः १०० क्रमशश्चखंडाः ।। शेषाश्चमुक्तो
नितभोग्यनिघ्नाश्छतासयुक्तोभ्यधिकः स्फुटस्यात् ।।३।। सूर्यस्यपंचांकरवींद्

ऋ	ॠ	ऌ	ॡ	ए	ऐ	ओ	औ	ध	म	कु	मी-
१	२	३	४	५	६	७	८	९	५	५	५

भ्रूपाघनानवेंदुद्विभयमाजिनश्च
सप्ताब्धिनश्चंद्रगुणारसाग्नीद्विद्वि
मस्तसप्तशराशरागाः ।।४।। ।।

पंचाश्योवेदगजः कृतांकास्त्रिरवेंदवोभानुसुवः कुसूर्यः ।। अष्टाब्धिचंद्राःशरसा
मचंद्राश्चंद्राब्धिचंद्राः शरवाजिनश्च ।।५।। भोग्याद्रवेस्सप्तगुणाशतास्सप्तसांन्वितंस्यात्
स्फुटस्सूर्यभुक्तिः ।। खनंद ० निघ्नास्तिथयः शशांकेकेंद्वंशतघ्ना १०० स्तिथयःप्र
देयाः ।।६।। केंद्वंकमात्षट्शरसप्तदस्रैः २७५६ शोध्यंविधुश्चांगशराब्धिदस्रैः
२४५७ ।।७।। इंदुर्कदस्रसहितःखसूर्यैः १२० श्चरर्क्षभागोनयुतःसमाहीत् ।। च
रार्द्धभागाविषुवादिमासैः खचंद्रनेत्रद्वयचंद्रखांशाः ।।८।। पुनर्युरंदाद्गणेषु
लब्धंशितांशुकेंद्वेतुयुतंप्रकुर्यात् ।। नित्यंसहस्युः शतशश्चखंडाभोग्योऽर्कांशोश्च
घनस्फुटस्यात् ।।९।। इंदोः स्वरूपाग्निरसाःखचंद्रान्पाजिनाः पंचगुणारसाब्धी
षष्टिः शरागाकुनवाष्टकाष्टाः खद्व्यानवोरामममूनवाहाः ।।१०।। पंचांशदाः खांकभु
वोद्विरवास्त्रिविश्वाब्धिजायाब्धिखरामदस्राः ।। पंचाग्निदृग्गोग्नियमाकु
सिद्धांनेत्राब्धिदृग्वन्हिजिनस्त्रीसिद्धाः ।।११।। एतांनीचंद्रखंडानिकेंद्वात्क्षात

ख्यानि।। खंडुकानां न्यासः।।

मे॰	वृ॰	मि॰	क॰	सिं॰	क॰	चरार्द्धभागाः
००	१	२	२	१	००	मेषादौ ऋणं॰
मी॰	कुं॰	म॰	ध॰	वृ॰	तू॰	तुलादौ धनं॰

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
००	१	३	६	१०	१६	२४	३५	४९	६०	७५	८१	१०९	१२६
१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
१३	५४	५५	५६	१०	५८	१०	५०	२३५	२५४	२६१	२६८	१२३	२८ ५०

भुक्तिर्नवघ्ना न्वितभोग्यमिंदोः कोनिचंद्रातिथयः खनंदैः १० शेषोनखांका ऋ
णांग ६० निघ्नाऋक्ष्यंतरासाघटिकाभवंति।।१२।। शतासमृस्संशत १०० शो
धितांशाः षष्ट्या ६० हताभुक्तिहतास्तुनाड्या।। एवंरविंदोर्युतिनश्चयोगे समान्वि
ताचंद्रगतिस्तुहाराः।।१३।। ऊकोनचंद्राछरवेद ४५ हीनात्ततोनशिष्टाच्च श
राब्धिलब्धं।। समावसिष्टो ऽकरणं नवाद्यं तन्नाडिकाद्यास्तिथयः खवंति।।१४।।
परेऽह्नि षष्ट्याचतुरंशितास्तिथ्यर्द्धभोग्याशकुनिश्चतुष्पात्।। नागस्तुकिंस्तुघ्न

इतिक्रमेणचत्वारिविंशात्करणानिनियं।।१५।। राशिः स्फुगंकीष्ठरजाति
२२५ लब्धत्रिंशत्गुणात्तुछेषतरंवभागाः ततोपिषष्ट्या ६० निहताःखवंती
लिप्तापुनः षष्टिहताविलिप्ताः।।१६।। दिने दिनेहर्गमरूपयुक्तः समेवस्तू
येचिखनंदमिंदौ।। खरवेंदु १०० केंदेतुयुतंप्रकुर्यात्प्रग्वत्स्फुटंस्यात्तिथिः
प्रसाध्यः।।१७।। ।। इतिश्रीशतानंदविर० तिथ्याधिकारः २।। ।।७।। ।।
भोमस्वरघ्नाद्युगणाहताः खाः पुनर्युरंदात्रिशता ३०० सहीनः।। श्वष्टाष्ट
८८ शेषः खरवरामा ३०० निघ्नः पक्षाग्नि २१ भिः सोमसुतस्यशीघ्रं।।१।। गुरुर्यु
णघ्नाः खगुणाद्दशा १० प्तोवेदाब्धिभि ४४ र्लब्धविवर्जितश्च।। वेदाहतोंधो
गुणभागयुक्तः सितस्यशीघ्रंसहितः खशक्रैः १४०।।२।। शनिर्युरंदानवभक्त
लब्धंऋणान्वितारयुदयस्यमध्या।। दिग्नंदनो १० नाष्टनगांशहीनंत्रि ३
भिस्तुभग्वाप्किजेज्यशीघ्रं।।३।। अष्टेषुषड्नंदचतुःशताढ्याप्रथग्रहाः षड्
६० गतेष्वकेंदात्।। सदा ११ नवेंदू १९ दियमा २२ नवेंदू १९ सदा ११ श्वभोग्योद्ध
वयुक्तहीनाः।।४।। घना १७ गा ८ नाग ८ त्रय ३ सूर्य १२ निघ्नाद्दशोद्धताहीनधनंच
मध्ये।। षड्ध्नोन ६०० केंदेरवचरेऋणंस्यात्षड्धिकंचेद्धनमत्रकार्यः।।५।।

पथक्स्वशीघ्रोनितकेंद्रषड्भा त्रिभास्वशीघ्रोनयुतः स्फुटस्यात्॥भौ
मस्यरवाब्धिनिगससशेषादेवेंदुजातीध्यगगोनगार्थाः॥६॥बुधस्यभाग्नी
भुकुससषट्स्वरारत्ततास्त्रियंचागगुणानवेंदवः॥गुरोःनृपाःस्वाग्निगज
त्रयंचषट्कुयोरामयमान्नपांकाः॥७॥

मं	शु	बु	गु	श	ग्रहाः	
८००	५००	६००	५००	४००	मंदो	ऽयं

भृगोर्द्विवेदाःकुगजाःखसूर्याव्योमाहनागेंदभक्ष
स्त्रिशैलाः॥शनेर्दिशोब्धाकुयमानवेंदूद्विनृभयो
मंगलमध्ययस्त्र॥८॥घना २७ग७नाग

खंड	१	२	३	४	५	६	७
भौम	४०	७७	११७	१३३	१२२	९७	५७
बुः	२७	५३	७१	७६	५३	३५	१८
गुः	१८	३०	३८	३६	२३	१६	८
शु	४२	८१	१२०	१५०	१४१	१३१	७३
शः	२०	२७	२१	१८	१२	८	४

८त्रिरविर्२नभुक्तिभोग्याहतायत्रस
हस्यलब्धं॥ऊनेतुखंडेसहितान्यथोनामंद
स्फुगभुक्तिरियंकुजादेः॥९॥मंदस्फुटयशी
घ्रगतोविशोध्याभाग्वल्लताभोग्यगुणा
शतासा॥बहुव्यभोग्योस्वभृणंस्फुटांश
वक्राभवेत्सा विपरीतशुद्धः॥१०॥कुत्र
र्वाणलताः४५फलाद्यामध्यागतिः

इतस्यगुणा ३घना १७ स्यात्॥गुरोर्नभोब्धा॰ १७ स्त्रि २ घना १७ भृगोस्यात्खसप्त
॰ १७ सौरस्यगतिःप्रविष्टा॥११॥शनैश्चराचार्यमहीसुतानांशैघ्रीगतिःस्यात्त्रिघना
३ १७ फलाद्याः॥विश्वाष्टरामाः १३ १८शशिजस्यशैघ्रीसुक्रस्यशैघ्रीशरपूर्णदस्त्राः
॥१२॥नादिःहतघ्नोंकहतात्रहल्लुराश्माद्रिरंकैःगुणितालतासाः॥भादिभिर्वेदादि
गुणागहाराःशराब्धतीर२५राशिमुरवेशतंच॥१३॥विश्वाब्धि१३त्रि२गंधर्वदृशां १० ग६
मासैश्चक्रार्द्ध६०० चक्रं १२०० क्षितिजादियूद्यं॥षड्यन्हयो३६द्वादश १२रासमार्या
५६वेदाब्धिनः २४तसरसाः६७ क्रमेण॥१४॥स्वशीघ्रकेंद्रस्यतुमंडलार्द्धात्पूर्वापरावृ
क्रगयाशरास्युः॥षष्ट्यष्टि १६नृपांक १६गुणा ३१कुदस्त्रा २१श्चक्रादितप्राक्परतोरत
गस्यात्॥१५॥एवंसभग्योर्वसुपंचषड्भा ६०० त्प्राग्नरवेटःपरतोधिकोकृति॥युगणा
मष्टगुणांकसाद्दशाग्निनागमाहरेत्॥ऋक्षयुकंद्रि २ नलंचराहुःस्याच्चक्र २७०० शोधितः
॥१६॥पलप्रभातल्व २५ हतारवर्सांक १०० युक्तास्फुटार्केंदुसमायदिस्यात्॥यामांत
रास्याद्रुदयोनिशांतेमुरवेरगस्यंस्यसुरारिहंतुः॥१७॥ ॥इतिश्री॰ स्था॰ नाम्न्यांस्पष्टा
धिकारः॥ ॥शकेंदुकालात्खशराब्धि ४५० हीनात्षष्ट्या ६० प्तसेषेऽयनांशकास्युः॥अ
हर्गणंतैर्युतमेवकुर्याद्रवेर्युचंद्रंयुनिशोःप्रमाणे॥१॥युचंद्रतोगाष्टकुभिः १८७गजाद्रै
१७८रचस्यैर्गतैर्योतररश्मिणे॥ततःखरामं ३० क्रमसाग्यरंध्रात्सार्द्धं ४५ सषष्ट्यं ३५ चक्रं १५

चरार्द्धं ॥२॥ पलप्रभाभंशरषड्घ्न २६५ मासंपंचेंदुतस्तत्स्वहृणंच गोक्तात् ॥ अहर्दलंव्यस्त मतोनिशार्द्धंतयोगतैष्योत्तरतोनतंस्यात् ॥३॥ षड्घ्नंचरार्द्धंदृशभागहीनंयाम्यंतुरामांशयुतंदृशासा ॥ तद्राशिरहीनाक्षि ५८ विहीनयुक्तंभाणेरदग्दक्षिणतःप्रभात् ॥४॥ छायादृशघ्ना १०० संयुताचमध्यप्रभोनाभवतीहशंकुः ॥ शताहताहृल्लतस्तदासमहर्गतैष्योघटिकादिकाल्लः ॥५॥ खरवेंदु १०० निघ्नायुदलागतैष्यानाड्यासमध्यप्रभयासमेतं ॥ शतोनितंतद्दृशाभिविभक्तलब्धांगुलायाभवतीसिताभा ॥६॥ चंद्रार्किनिघ्नापलभाद्विताचल्लंबावधेःस्याद्विहरक्षिणाक्षः ॥ लग्नंतुतत्स्योदयतःप्रसाध्यंस्वभोदयैःसौरदिनानुयातम् ॥७॥ ॥ इतिश्री० भास्वती करणेत्रिप्रश्नाधिकारः ॥ ॥ द्विघ्नोरविःपर्वलता ४ सयुक्तोदिग्भिः १० तमोष्टघ्नाभ्रवाद्यं ॥ तमोयुताकस्वरवभास २७०० सोम्ययाम्यंशरोव्यःस्वदृशांश १० हीनः ॥१॥ मानंहिमांशोर्गतिरग्निहीनादिग्भा १० चतुर्भिः ४ स्वतमःप्रमाणं ॥ तयोगतोद्दृशरवर्जितंरवयासंसुधीशोः स्फुटपर्वसंधौ ॥२॥ स्थित्यर्द्धमंगाहतमिंदुखंडंरवपंच ५० युक्तंरवंडविखंडितंच ॥ हीनंधनंपर्वणिशीतरश्मेःस्पर्शोयमुक्तिश्चतदिष्टकालः ॥३॥ खरवेंदुवेदा ४१०० धिकभास्करस्यभग्नश्चका २७०० तदिशःशरश्चतत्खाष्ट ८० भागस्वकांतिःसुधांशोर्यथादिशंव्यस्तमतःखरांशोः ॥४॥ मध्यंदिनात्प्राक्परतश्चसोम्ययाम्यंनतंस्याद्यतत्क्रांतिश्च ॥ क्रयोस्तुतुल्यान्यदिशोःक्रमेणयोगांतरंवाफलनोरविंदोः ॥५॥ विंशत्या २० गुणयेत्यासःस्वमानेनविभाजितं ॥ लब्धंग्रहणविश्लेतिमाहुःसंत्साःपुरातनेः ॥६॥ ॥ ॥ इतिश्रीभास्वतीकरणेचंद्रग्रहणाधिकारः ॥ ॥ नताद्दृशघ्ना १० जिन २४ युक्तनतासंतद्दृग्घनंते

नयुतंनतंच ॥ तद्रयोक्ष १० निघ्नोनयुतस्यभानोः प्राचीप्रतीच्योस्तुशरप्रसाध्यः ॥ ॥ पृथक्कृतांशाधिकसद्दृग्भक्तः स्तदृक्स्थयोगांतरितोन्नतिस्यात् ॥ तद्भूघनंदि १० गुणितंगुणाद्दृक्हीनंधनंप्राक्परयोरवरांशो ॥२॥ ततस्तमःसंयुतशरश्चशरावनंपूर्वयुक्स्फुटःस्यात् ॥ मानंरविभेंदुयुतांगनंदा १६ स्तदग्रहःकोधःस्थितएवचंद्रः ॥३॥ ग्रासाच्चतुर्भात्सवितुःखरामा ३० ग्रासेक्यलब्धंस्थितिमर्द्धनाड्यां ॥ इतिहसूर्यग्रहणेविशेषः शेषस्तुचंद्रग्रहवद्विचिंत्यः ॥४॥ ॥ इतिश्रीभास्वतीकरणेसूर्यग्रहणाधिकारः ॥ ॥ मानंशरार्द्धेःस्वनतस्यपंचभागोनदिक् १० शेषहृतंगुलाद्याः ॥ चंद्रार्कमानांगुलसंगुणात्सारखरागा ७०० भक्तावलनांगुलानि ॥ ॥ चंद्रार्कयोर्दिक्सनमंगुलस्यसव्यापसव्येवलनायसूत्रे ॥ मध्याद्दृग्दक्षिणतःशरांतान्मोर्द्धसूत्रेणरविंदुखंडम् ॥२॥ स्थित्यर्द्धनिघ्नैरसवेहभक्तैः मानांगुलैःप्राक्परतःस्तदृग्स्यात् ॥ स्पर्शेथमुक्तिश्चतदिष्टकालः स्यंद्रयहेर्कग्रहणेप्रतीतात् ॥३॥ ॥ इतिश्रीशतानंदविरचितेभास्वतिकरणेपरिवेषाधिकारेभास्वतीसंपूर्णा ॥

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

॥ इतिशतानंदकरणसंपूर्णं॥